

26. mai 2026

Lahend nr 54796/16 – õigus tõhusale õiguskaitsevahendile

J.B. vs. Kreeka

Artikkel 13

Asjaolud

Kaebus puudutas Süüria kodaniku tagasisaatmist Kreekast Türki 18. märtsi 2016. aasta Euroopa Liidu Türki leppe alusel, mille eesmärk oli peatada ebaseaduslik rändevoog Türki kaudu Euroopasse.

Kaebaja sõnul lahkus ta Süüriast 2015. aasta aprillis, kuna ta oli Islamiriigi tõttu ohus oma Armeenia päritolu ja kristliku usu tõttu ning kuna riigis käis sõda. Ta reisis läbi Liibanoni Türki, kus viibis ligikaudu aasta ning sai ajutise kaitse staatuse.

2016. aasta mais pidasid Kreeka ametivõimud ta Lesbose saarel kinni, kuna ta oli riiki sisenenud ebaseaduslikult. Ta teatas soovist taotleda Kreekas varjupaika.

Oma vestluse käigus väitis ta, et pidi Türgis viibides varjama oma Armeenia päritolu ja kristlikku usku ning lahkus sealt, kuna ei tundnud end turvaliselt – Armeenia ja Aserbaidžaaani vahel valitses konflikt ning Türgi toetas Aserbaidžaaani.

Kaebaja varjupaigataotlus lükati tagasi põhjendusega, et Türgi oli olnud tema „esimene varjupaigariik“ või oleks tema jaoks „turvaline kolmas riik“. Tema kaebus selle otsuse peale ning tema algatatud kohtumenetlused ei olnud edukad. Samuti jäi edutuks tema taotlus tühistada otsus tema väljasaatmiseks Türki.

Tuginedes konventsiooni artiklile 13 koosmõjus artikliga 3, esitas ta kaebuse EIK-sse ja väitis, et Kreeka ametivõimud ei olnud tema varjupaigataotlust ega väljasaatmise menetlust piisavalt põhjalikult läbi vaadanud. Ta esitas artikli 3 alusel ka kaebuse riskide kohta, millega ta võiks Türki tagasisaatmise korral silmitsi seista, sealhulgas nn ahela-tagasisaatmise (chain refoulement) ohu kohta, samuti tingimuste kohta, milles teda Mytilene politseijaoskonnas väljasaatmist oodates kinni peeti.

EIK seisukohad

Artikkel 13 koosmõjus artikliga 3

(1) Ohvri staatus ja „põhjendatud väide“ (artikkel 13)

EIK leidis, et kuigi kaebajat enam ei ähvardanud Türki väljasaatmine (kuna ta sai hiljem Prantsusmaal varjupaiga), ei võtnud see temalt ohvri staatust artikli 13 tähenduses. Tema kaebus Kreeka menetluse puuduste kohta jäi asjakohaseks. Samuti peeti tema väiteid (hirm tagakiusamise ees Türgis oma Armeenia päritolu ja kristliku usu tõttu) piisavalt põhjendatuks, et käivitada riigi kohustus tagada talle tõhus õiguskaitsevahend.

---

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd ja Eestiga seotud lahendid.

(2) Varjupaigataotluse menetluse kvaliteet

EIK leidis, et Kreeka ametivõimud uurisid kaebaja juhtumit põhjalikult ja mitmetasandiliselt. Kaebajale anti reaalne võimalus oma olukorda selgitada ning tema väiteid arvestati. Ametivõimud tuginesid nii tema isiklikele asjaoludele kui ka usaldusväärsele üldinfole Türgi kohta (raportid, statistika, UNHCR jm).

Samuti hinnati Türgi antud tagatise laiemas Euroopa Liidu Türgi koostööraamistikus. EIK leidis, et need tagatised koos muu teabega olid piisavad, et välistada reaalne oht ebainimlikuks kohtlemiseks või edasisaatmiseks Süüriasse.

Kokkuvõttes oli kaebajal olemas tõhusad õiguskaitsevahendid ning tema taotlust menetleti kooskõlas konventsiooni nõuetega.

Järeldus: EIK ei tuvastanud rikkumist (üksmeelselt).

Artikkel 3

EIK leidis artiklit 3 oli rikutud seoses kaebaja kinnipidamistingimustega, kus teda hoiti enne väljasaatmist ühe kuu ja üheksateistkümne päeva jooksul Mytilene politsei jaoskonnas, millel puudusid pikaajaliseks kinnipidamiseks vajalikud tingimused.

Artikkel 41

EIK leidis, et Kreeka peab kaebajale maksma mittevaralise kahju hüvitiseks 5000 eurot.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)